

ÅRSRAPPORT 2007

«Eierskapet må sikre Schibsteds medier frihet og uavhengighet»

Mange steder rundt om i verden er ytringsfriheten i fare. Jeg er, mer og mer, blitt opptatt av at eierskapet må sikre Schibsteds aviser og øvrige medier frihet og uavhengighet. En fri presse er kanskje den største sikkerhet vi kan ha for et sterkt og levende demokrati.

På bakgrunn av dette har jeg ønsket at min eierpart i Schibsted skulle bidra til å opprettholde redaksjonell uavhengighet, troverdighet og kvalitet i de medier vi er eiere i. Dessuten har jeg villet sikre en langsiktig og sunn økonomisk utvikling av Schibsted-konsernet, med et sterkt, stabilt og norsk eierskap.

Min eierpart på 26,1 prosent av konsernet ble gitt spesielle rettigheter i Schibsteds vedtektssystem da vi traff beslutningen om å børsnotere selskapet. I 1996 opprettet jeg så «Stiftelsen Tinius» for å sikre at Schibsted-konsernet videreføres som mediekonsern, drevet etter de samme redaksjonelle og forretningsmessige hovedretningslinjer som i dag. Stiftelsens styre fikk i oppgave å overvåke dette, og samtidig arbeide for en langsiktig og sunn økonomisk utvikling av Schibsted.

Det er min oppfatning at Stiftelsen Tinius har vært et effektivt hinder overfor kapitalsterke krefter som ellers ville ha forsøkt å kjøpe opp konsernet. Uten stiftelsen ville Schibsted neppe eksistert slik som konsernet er i dag, og vi ville heller ikke hatt de samme muligheter for å utvikle selskapet. Stiftelsen har effektivt begrenset interessen for oppkjøp.

Når medieselskaper i andre land har ønsket å få Schibsted inn på eiersiden, har vi sett hvordan stiftelsen bidrar til en positiv vurdering av oss som samarbeidspartner.

Styrken i «Stiftelsen Tinius» er at i motsetning til mange andre stiftelser og andre ordninger, så har den makt. Hvis makten brukes fornuftig, er den virkelig til beskyttelse for frihet og uavhengighet i mediekonsernet Schibsted.

Det er mitt håp at det jeg har gjort vil gavne de verdiene jeg i mange år har arbeidet for å bevare og forsvare.

Tinius Nagell-Erichsen

Tinius Nagell-Erichsen

1934 – 2007

Det finst nokre få menneske som byr på eit liv som vert eit lykkekast for ein heil bransje og set spor etter seg i ein heil nasjon.

Tinius Nagell-Erichsen var avisarvingen som utvikla eit medieimperium. Økonomen som elska journalistikken. Tradisjonsberaren som vart fornyaren. Det var ikkje gitt at det skulle gå slik. Ope, svært ope, har han fortalt om ein kjenslekald barndom. Fortalt om hindra han møtte då han ville inn i journalistikken. Men også om korleis han vann over dei.

Så vart det då også han som starta arbeidet med å utvikle VG til ei storavis. Han leia Aftenposten i ein viktig periode, og følgde avisa tett bokstaveleg talt heile sitt liv. Han spela ei svært sentral rolle då ny teknologi på 80-talet snudde heile den tradisjonsrike norske avisbransjen opp-ned. Og han var heilt avgjerande då det familieeigde Schibsted gjekk på børs – og så utvikla seg til eit internasjonalt medieselskap. Samstundes som den kontrollerande eigarskapen vart verande norsk.

Med intensitet, kraft og entusiasme gjekk han heilhjarta inn i det alt saman.

Tråden i livsveven hans var kjærleiken til avisa og avislivet. «Verdens beste liv», som Tinius sjølv sa det då han vart heidra av avis-Norge med Avisgutt-statuetten.

Vi finn hos han ei klippefast tru på at med aviseigarskap følgde det ei større forplikting enn med anna eigarskap. Medieeigarskapen var eit medlemskort til det samfunn han hadde løyst forpliktande medlemsskap i. Trua på kvalitetsjournalistikken, dei frie redaksjonane og det nasjonale medieeigarskap var konsekvensen av denne erkjenninga. Hans medlemskontigent.

Gjennom etableringa av Stiftelsen Tinius kom hans ynskje om og vilje til å verta «et nyttig gjenferd» til syne. Slik Tinius sjølv – i velkjent dobbeltbotna stil – formulerte det berre dagar før han døydde. Ein stiftelse det sjølv i internasjonalt perspektiv knapt finst maken til i den mangslungne medieindustrien. Slik det etter Tinius sin bortgang heller ikkje lenger finst aviseigarar med meir innsikt i blysats enn i internett.

Det er brå kast og lange liner i Tinius sitt liv. Han kunne kokketera med si manglande makt over det som sto i avisene han eigde. Han kunne vera sårbar over å få sine motiv mistenkeliggjort. Han mislikte oftast omtalen av seg som person. Men mislikte og mistrudde endå meir menneske som var einig med han i eit og alt.

Han kjempa sine kampar – og vann dei fleste av dei. Han insisterte på å vera det han sjølv kalla brysom. Og han kunne visa voldsom kraft – og sta ettertanke.

Tinius Nagell-Erichsen var den viktigaste einskildperson i etterkrigstidas norske medielandskap. Ein sjeldan og samansett personlegdom mange av oss er glade for og stolte over å ha kjent.

Harald Stanghelle

Politisk redaktør i Aftenposten

Harald Stanghelles minneord er et utdrag av hans tale i Ris kirke, 21. november 2007.

Stiftelsens mål står fast

Stiftelsen Tinius har to viktige fundamenter: Det ene er ivaretakelsen av frie medier. Det er en verdi som aldri går av mote. Det andre er at Stiftelsen skal være en aktiv støtte for en sunn økonomisk utvikling av Schibsted.
Det sier Ole Jacob Sunde, styreleder i Stiftelsen Tinius

Tinius Nagell-Erichsen er borte. Forandrer det Stiftelsens virke på noe vis?
– Stiftelsens formål står urokket. Grunnlaget for Stiftelsen Tinius ble lagt i 90-årene, og de som forvalter stiftelsen i dag, har arbeidet nært med Tinius Nagell-Erichsen helt siden dengang. Vårt arbeid preges av kontinuitet, ikke av ønsket om forandring. La meg legge til at Stiftelsens formål var oppe til debatt høsten 2006, ikke fordi man ønsket å endre innholdet, men fordi man ønsket å tydeliggjøre det. Den diskusjonen var Tinius Nagell-Erichsen en levende og engasjert deltager i, på linje med de andre medlemmene av stiftelsens styre.

Enkelte kan kanskje nære en frykt for at Stiftelsen i forhold til et børsnotert konsern kan fremstå som en museumbestyrer?
– Det håper jeg ikke. Stiftelsen har to viktige fundamenter: Det ene er ivaretakelsen av frie medier. Det er en verdi som aldri går av mote. Det andre er at Stiftelsen skal være en aktiv støtte for en sunn økonomisk utvikling av Schibsted. God økonomi er den beste måten vi kan sikre en redaksjonell uavhengighet på.

Er det dette som ligger i Tinius Nagell-Erichsens håp om å være «et nyttig gjenferd»?
– Tinius Nagell-Erichsen var opptatt av de grunnleggende verdiene som han brukte så mye av livet sitt på å forsvare. Særlig den siste delen av livet ble han veldig opptatt av å definere disse verdiene og lage et system som kunne ivareta dem. Stiftelsen skulle sikre verdiene i et langsiktig perspektiv, og han truet med at om så ikke skjedde, ville han blafre i gardinene og således være et nyttig gjenferd for de menneskene som var satt til å føre dem videre.

Så i virkeligheten er altså uttrykket «et nyttig gjenferd» en trussel om at hvis du og Stiftelsen ikke utfører jobben deres, så skal han melde seg på banen.
– Da vil han hjemsøke oss!

Hvis man bare tenker på hva som gir mest avkastning de neste kvartalene, kan det være i strid med det verdigrunnlaget Stiftelsen representerer

Stiftelsen Tinius er jo i mediesammenheng en ganske spesiell konstruksjon. Hva var det egentlig Tinius Nagell-Erichsen var så bekymret for, siden han valgte nettopp stiftelsesformen som et nyttig instrument for å videreføre sitt eierskap?
– Tinius Nagell-Erichsen var ikke en mann som var naiv i sitt forhold til andre, han var alltid mistenksom. Han var preget av de opplevelsene han selv hadde hatt gjennom livet. Han var vidne til og hadde selv opplevd på kroppen hvordan familiefeider kunne ødelegge en konstruktiv utvikling av en bedrift. Utviklingen i mange familieselskaper har jo vært at eierne har mistet målet av syne og har kjempet om makt og penger fremfor å samles om det som har vært verdigrunnlaget til selskapet. Den konstruksjonen som er laget med Stiftelsen Tinius, sørger for at det er profesjonelle, eksterne krefter som trekker hovedlinjene. Tinius Nagell-Erichsen hadde mer tro på at en stiftelse ville være et nyttig redskap når hans fremtidsvisjoner skulle realiseres enn en familiekonstruksjon, der eierne må enes og holde sammen for at selskapet er intakt.

Kan man se for seg forskjeller i hvordan Schibsted ASA og Stiftelsen Tinius tilnærmer seg den praktiske virkeligheten når den gjelder driften av konsernet?
– Ja, definitivt. Styret i Schibsted ASA skal tenke på den beste utviklingen for hele

Schibstedkonsernet med alt det innebærer. Det er ingen aktuell problemstilling i dag, men det ville være naivt å ikke kunne tenke seg situasjoner hvor Stiftelsen kunne ha en annerledes tolkning av hva som var i konsernets beste interesse, et syn som ikke nødvendigvis ville deles av styrets flertall eller andre aksjonærer.

Hva kan et eksempel på det være?
– Et eksempel kunne være tidsperspektivet for utviklingen av Schibsted. Hvis man bare tenker på hva som gir mest avkastning de neste kvartalene, så kan det være i strid med et mer langsiktig syn på utviklingen av Schibsted-konsernet, hvor man kanskje også er mer tro mot det verdigrunnlaget som Stiftelsen representerer. Et konkret eksempel: Det finnes store profittmuligheter innenfor de rene annonsedrevne mediene. Samtidig er det et spørsmål om ikke en slik ensidig ekspansjon kan forrykke konsernets publisistiske plattform. Vi må over tid ha en grensedragning mellom hvilke deler av mediemarkedet vi ønsker å være en del av. Det er en vanskelig debatt og ingen åpenbare svar. Men jeg kan se at ut fra en ren finansiell innfallsvinkel burde Schibsted søke profittmuligheter der konsernet lettest kan finne dem. Om det er et redaksjonelt produkt eller ikke, kan enkelt, kanskje alt for enkelt, underordnes det faktum at man søker etter de lommer i markedet som i øyeblikket gir mest profitt. Hvis man populariserer eierstrukturen i Schibsted, så kan man vel si at vi har Wall Street på den ene siden, som en rendyrket kapitalistisk eier som søker fortjeneste i øyeblikket, og så har vi Stiftelsen på den andre siden, som en langsiktig industriell eier knyttet opp til mediebransjen. Det kan helt klart være interessemotsetninger mellom disse to forskjellige typer eiere.

At medier tar partipolitiske hensyn synes jeg hører hjemme i en forgangen tid, men det betyr selvfølgelig ikke at de ikke kan ha et ideologisk ståsted

Nå er du styreleder både i Schibsted ASA og i Stiftelsen Tinius. Betyr det at du har to forskjellige hatter?
– Det betyr at jeg må være var på de rollene jeg har. Men samtidig vil jeg si, helt uavhengig av om jeg sitter i Stiftelsen eller i Schibsted, at kvartalskapitalismen har sine klare begrensninger. Det sier jeg fordi jeg selv har en næringslivserfaring som ikke ligger i kvartalskapitalismens søken etter rask profitt, men i stedet i ønsket om en sunn utvikling av bedrifter over tid. Kvartalskapitalismens positive side er at den har en utålmodighet ved seg som gjør at du tvinges til å tenke nytt, og ikke gror fast i etablerte strukturer. Faren ved kvartalskapitalismen er at den blir alt for kortsiktig. De fleste ting som man utvikler, tar tid, og nye prosjekter byr ofte på overraskelser som man er nødt til å takle. Det betyr, slik jeg ser det, at man ikke må gi opp når de første motbakkene melder seg. Tålmodighet er ikke kjennetegnet på den kortsiktige kvartalskapitalismen.

Hvis du skal se inn i en litt langsiktig fremtid, hvordan tror du Schibstedkonsernet vil utvikles?
– Hvor Schibsted er om 5-6 år er, naturlig nok, et spørsmål jeg er sterkt opptatt av. Det er et så langt tidsperspektiv at konsernet er annerledes enn i dag, men ikke så langt at man ikke kan ha konkrete tanker og planer om det. Jeg tror at en av de vanskeligste problemstillingene vi vil møte, er grensedragningen mellom de annonsedrevne og de redaksjonelt styrte produktene. Det er en avveining som er krevende, ikke bare fordi avkastningsmulighetene kan være forskjellige, men også fordi måten

folk flest søker informasjon på forandrer seg. For eksempel vet vi at hos finn.no, som de fleste i dag vil hevde er et rent annonsedrevet medium, er det mange som surfer, ikke fordi de skal kjøpe eller selge noe, men fordi de søker informasjon. De driver med prissammenligning mellom forskjellige bilmodeller, de skal orientere seg om hyttemarkedet i et bestemt område, eller de er interessert i interiørtips til hjemmebruk. Alt dette er informasjon de finner på finn.no, og det er nyttig informasjon. Så når noen definerer finn.no som et rent annonsedrevet medium, som ikke er fint nok i det gode selskap, så tror jeg at de undervurderer dynamikken i mediemarkedet.

Skulle det i fremtiden dukke opp en konfliktsituasjon av virkelig betydning, er det Stiftelsen jeg må være tro mot

Tinius Nagell-Erichsen fremhevet ved flere anledninger betydningen av et norsk eierskap. Hvor viktig er det?
– Jeg tror først og fremst at det er viktig at et konsern som Schibsted har et stabilt eierskap. Det gjør det lettere å forme en strategi, og det er enklere å gjennomføre den i praksis. Et klart utgangspunkt for virksomheten gjør det også enklere å skape en felles kultur i konsernet.

Men ikke nødvendigvis først og fremst ved hjelp av et nasjonalt eierskap?
– Nei, helt riktig. Jeg tror ikke det viktigste er om et selskap har hovedsete i Oslo, Stockholm eller Madrid. Det som virkelig har betydning, er å ha et klart eierskap med en klar strategi som holder fast ved bedriftens verdigrunnlag. Samtidig er det selvfølgelig også slik at det er grunn til bekymring hvis Norge som nasjon ikke har kraftsentre i næringslivet som er stasjonert med ledelsen og en vesentlig del av bedriftsorganisasjonen i Norge. Flytter nøkkelbedriftene ut, vil det svekke næringsutviklingen i Norge. Så med andre ord, hvis Schibsted skulle flytte sitt hovedkontor til Madrid ville det svekke Norge, men det er ikke sikkert at flyttingen svekker Schibsted.

Du argumenterer altså for at det er en styrke for Norge som nasjon at et stort medieselskap som Schibsted har en norsk base?
– Definitivt. I tillegg ser vi jo at et stabilt eierskap gir en trygghet og en troverdighet som alle virksomheter innenfor Schibstedkonsernet nyter godt av. Der kan det norske utgangspunktet være en fordel. Ser vi utenfor Norges grenser, vet vi at Stiftelsen Tinius høster anerkjennelse. Schibsted opplever stadig oftere at utenlandske selskaper tar kontakt nettopp fordi de savner den langsiktige tenkningen og de klare målsetningene som er en del av vår hverdag.

I de papirer som Tinius Nagell-Erichsen etterlot seg, skriver han at uten Stiftelsen Tinius ville neppe Schibsted eksistert slik som konsernet er i dag. Er det en helt presis formulering?
– Det er en spekulasjon. Han antyder vel at Schibsted uten et klart eierskap fort kunne blitt delt opp eller ikke hatt den samme strategi over tid som den man har hatt.

Hvor sikker er Stiftelsens form som en garanti for dette trygge eierskapet? Kan ikke også Stiftelsen settes under press?
– At Stiftelsen så vel som Schibsted kan settes under press, er selvfølgelig en mulighet. Det er vi godt forberedt på og rustet til. Vi har tenkt gjennom de eventualiteter som kan inntreffe.

Om Stiftelsen Tinius kan man vel si at så lenge Tinius Nagell-Erichsen levde hadde den sin betydning i kraft av sin blotte eksistens. Stiftelsen har jo ikke hittil utøvet noen særlig aktivitet som har gjort den synbar i offentligheten. Vil det nå endre seg?
– Gradvis ja. Mens Tinius Nagell-Erichsen var en kjent skikkelse i norsk medieverden, en kulturbærer, så har Stiftelsen etter hans bortgang vært lite fremme i det offentlige rom. Jeg tror at det vil være positivt for Stiftelsen om den i fremtiden blir noe mer synlig, ikke minst siden den målbærer viktige publisistiske prinsipper.

Hvordan skal det skje?
– Et varemerke bygges ikke fra en dag til den neste. Men langsomt håper vi at stiftelsens verdier blir kjent i et bredere forum. Vi har laget en stipendordning hvor vi ønsker å sette lyset på viktige problemstillinger om ytringsfriheten, som kan berøre norsk og europeisk presse. Og det kan også tenkes at vi vil ta andre, nye initiativ.

Betyr det at du ser deg selv i en mer offentlig rolle i tiden som kommer?
– Jeg er i utgangspunktet ingen person som søker publisitet for egen del. Jeg vil heller virke der hvor jeg mener det er meningsfullt, og det er sjelden i avisens sladrespalter. Men jeg er beredt til å gjøre den jobben Stiftelsen krever av meg for å bringe stiftelsens kjerneverdier ut i de fora hvor det er naturlig å gjøre det.

Tinius Nagell-Erichsen betraktet seg selv som katedralforvalteren i konsernet. Er det denne katedralfunksjonen som du nå skal aksle?
– Min vurdering er at Tinius koketterte litt når han omtalte seg selv som katedralen, for han var så definitivt opptatt også av Børsen og børsverdiene. Det påpekte jeg også i mine minneord til ham. Det er vel først og fremst omverdenen som har utpekt ham som katedralens vokter. Når det gjelder Stiftelsen, mener jeg at vårt virke må romme begge deler. For egen del er jeg opptatt av både børs og katedral, og jeg tror at jeg vil miste min troverdighet hvis jeg skulle fremstå kun som katedralens vokter.

Børskursene er på vandring for tiden. Øker det risikobildet i forhold til eierskapsstrukturen i Schibsted?
– Ja. En fallende børskurs er i seg selv ikke nødvendigvis et faresignal. Men hvis børskursen er lavere enn det de virkelige verdiene i selskapet, eller hva fremtidsutsiktene tilsier at de kommer til å bli, er det oppstått en situasjon som en finansoperatør ville kalle en arbitrasjemulighet, nemlig at man kjøper noe som er undervurdert og som en god hestehandler kan selge til en mye høyere pris. Det er min vurdering at Schibsteds posisjon og langsiktige inntjeningspotensial forsvarer en langt høyere børskurs enn den vi har i dag.

Ole Jacob Sunde foran et verk av kunstneren Eivind Blaker.

Et av Stiftelsens kjerneområder er spørsmålet om pressefrihet og redaktørenes frie stilling. Det er en ukomplisert problemstilling i norsk sammenheng. Men er det områder på verdenskartet hvor Schibsted etter din mening rett og slett ikke kan eie medier fordi man kommer i konflikt med det verdigrunnlaget Stiftelsen representerer?

– Det er en viktig problemstilling, der vi foreløpig ikke er blitt satt på en seriøs prøve. Men vi kan komme til å bli det, og da er det viktig at vi holder fast ved våre prinsipper. Min mening er at ja, hvis det er slik at vi ikke kan drive en virksomhet i henhold til våre egne publisistiske normer og retningslinjer, så kan vi heller ikke drive redaksjonell virksomhet i det landet vi snakker om. Men man skal også være klar over at tilstedeværelsen av mediebedrifter som har et publisistisk ståsted som det vi vedkjenner oss, kan være svært velkomne i de landene hvor pressefriheten utfordres. Jeg husker godt en konferanse i regi av Aftonbladet i Stockholm for fire år siden, der den nå myrdede russiske journalisten Anna Politkovskaja var tilstede. Hun hadde synspunkter på pressefriheten i Russland som gjorde et sterkt inntrykk på meg, og hun ble også stilt et lignende spørsmål. Da svarte hun at uten vestlig presse tilstede, både som eiere og drivere i Russland, så ville det i enda større grad være fritt frem for de krefter som ville undertrykke pressefriheten. Så det å trekke seg ut av en nasjon der det frie ord er i fare, er ikke nødvendigvis det som bidrar best til mer pressefrihet i det landet det gjelder.

En situasjon der medieeiere settes under press for å akseptere politisk selvsensur som en forutsetning for sin egen tilstedeværelse, det er det utenkelig å akseptere?
– Ja, det mener jeg. Jeg vil oppfatte det som svært problematisk hvis vi skulle ta hensyn til myndigheters politiske sensurkrav i driften av våre egne medier. Svært problematisk. La meg legge til at noe av det jeg oppfatter som positivt i den europeiseringen som Schibsted nå er inne i, det er at vi har fått et redaktørforum med representanter fra mange land. I Skandinavia har vi jo klare nasjonale regelverk å holde oss til, men så lenge vi internasjonaliserer vår virksomhet, kan vi ikke ta for gitt at det ståsted vi har like selvfølgelig deles av medieaktører i andre land. Derfor er det viktig at vi, når vi skal befeste Schibsteds synspunkter, har et regelverk som ikke bare passer inn i vår norske virkelighet, men som også kan være en rettesnor for våre virksomheter i utlandet. Da kan det hende at ikke alt vil fremstå like enkelt. Men så vidt jeg har forstått så langt i det arbeidet som har pågått i redaktørforumet, har man ikke hittil støtt på slike problemstillinger.

I England har de åpenbart en fri presse, men deres oppfatning av eierskapets innflytelse er en annen enn det vi kjenner her hjemme. Hvis nå Schibsted skulle bevege seg inn i England, ville vi stått på vår skandinaviske modell?
Vi bør være tro mot vår redaksjonelle egenart og holde på vår bedriftskultur som både er homogen og mest mulig direkte og ærlig. Det er, etter min mening, den mest standhaftige modellen over tid. Det vi scorer på, og der hvor vi skaper vår egen nisje, er når vi tar utgangspunkt i den redaksjonelle uavhengigheten vi kjenner. Det er slik vi blir vinnere. I Spania og Frankrike, hvor man er vant til å ha en politisk styrt presse, så har vi faktisk en fordel nettopp fordi våre mediebedrifter søker å være objektive og uavhengige. Jeg tror at det er en grunnleggende solid, god tanke at redaksjoner ikke skal være partipolitiske aktører. At medier tar partipolitiske hensyn, det synes jeg hører hjemme i en forgangen tid, men det betyr selvfølgelig ikke at de ikke kan ha et ideologisk ståsted for sin virksomhet.

Tinius Nagell-Erichsen hevdet at International Herald Tribune var verdens beste avis. Hva er din favoritt?
– Jeg starter dagen med Aftenposten og Dagens Næringsliv til frokost. Men hvis jeg kunne valgt bare en, følger jeg nok i Tinius fotspor. Jeg har et liv og et virke som gjør at jeg føler meg som en europeer, og det gjør at jeg i større grad søker til et internasjonalt medium, slik som Herald Tribune er, og ikke en avis som først og fremst er nasjonal.

Er Stiftelsens virksomhet utelukkende bundet til konsernets virke, eller kan det tenkes at Stiftelsen kan gjøre noe utover Schibsted?
– Vår formålsparagraf sier at vi ikke skal gjøre det, så svaret er nei. Det er kun ett unntak. Hvis vi anser det som viktig, skal vi arbeide for å klargjøre eller påvirke de rammebetingelsene som mediene arbeider under. Et eksempel på vår utadrettede virksomhet i denne sammenheng er den stipendieordningen som Stiftelsen finansierer. Det skal undersøkes hvilke faktorer som påvirker ytringsfriheten og hvilke følger de forskjellige formene for eierskap og eierkonsentrasjon har.

Hvis det kommer en situasjon der kommersielle hensyn og ytringsfriheten settes opp mot hverandre, så må vi velge ytringsfriheten

Hvordan administreres Stiftelsens daglige drift?
– Stiftelsen har i dag ingen administrasjon, den har et styre. Hvordan vi skal innrette vår hverdag på sikt, er i støpeskjeen. Skal dette være en stiftelse som ikke har en egen administrasjon, og dermed også har sterke begrensninger i hva den kan makte av aktiviteter, eller skal det være en stiftelse som faktisk har et eget liv? Nå er vi i en overgangsfase, men jeg innrømmer at vi her står overfor problemstillinger som jeg ikke var helt forberedt på.

I det du sier ligger det vel også en markering av at Stiftelsen er stiftelsen og Schibsted er Schibsted?
– Det er slik det må være, etter min vurdering. Det er og det skal være forskjell på en aksjonær og selskapets styre og ledelse. Men samtidig er en av konstruksjonens sterke sider at hvis man ser på formål og vedtekter i Schibsted og på formål og vedtekter i Stiftelsen, så er det et villet sammenfall. Derfor konstaterer jeg at det i dag ikke er noe motsetningsforhold mellom Schibsted og Stiftelsen, det må i så fall konstrueres. Samtidig er jeg helt klar på at hvis det i fremtiden skulle dukke opp en konfliktsituasjon av virkelig betydning, er det Stiftelsen jeg må være tro mot.

Er det et tema som ligger deg spesielt på hjertet, som du vil utdype mot slutten av dette intervjuet?
– Jeg er opptatt av diskusjonen rundt ytringsfrihetens grenser og kår. Jeg har stor sans for det klokkeklare forsvaret for ytringsfriheten som generalsekretæren i Norsk Presseforbund, Per Edgar Kokkvold, målbærer. Er det noe man savner i dagens samfunn, så er det mennesker som virkelig tør ta et klart standpunkt, selv når det koster noe å hevde det.

Spørsmålene om ytringsfrihet settes vel nesten alltid på dagsordenen når det er krevende å bære dem frem?
– Jeg, som de fleste, er formet av min oppvekst og mine foreldre. Min far var latiner og vendte ofte tilbake til formuleringen «Si vis pacem, para bellum», som betyr «Vil

du ha fred, vær forberedt på krig». Han var en aktiv motstandsmann og havnet i konsentrasjonsleir under krigen. De erfaringene han hentet i krigsårene, ga ham en livsinnstilling som jeg synes er beundringsverdig. Han var aldri redd for å målbære sine standpunkter, selv om jeg ofte var uenige i dem. Det var greit nok, det tålte både han og jeg. Men jeg sitter med det inntrykket at krigsgenerasjonen var mer villige til å gå i bresjen og kjempe for noe de trodde på, enn det som kanskje vi eller vår generasjon er villige til. Av og til må man våge så mye at man faktisk har noe å tape. Og ytringsfriheten er nettopp et eksempel på dette.

Burde Schibsteds aviser ha trykket de omdiskuterte, danske Muhammed-tegningene?
– Det er det ikke min oppgave å svare på, det spørsmålet er det opp til våre sjefredaktører å avgjøre. Men la meg si for egen del: Vi burde ikke vike tilbake for å forsvare ytringsfriheten. Hvis det kommer en situasjon der kommersielle hensyn og ytringsfriheten settes opp mot hverandre, så må vi velge ytringsfriheten.

Bildene av Ole Jacob Sunde er tatt av Rolf M. Aagaard og han ble intervjuet av Sverre Martin Gunnerud i april 2008.

Stiftelsen Tinius

Stiftelsen Tinius ble opprettet av Tinius Nagell-Erichsen ved gavebrev av 8. mai 1996, og har en grunnkapital på NOK 10 millioner. Nagell-Erichsen overførte den eneste stemmeberettigede aksjen i Blommenholm Industrier AS til stiftelsen 5. mai 2006. Blommenholm Industrier eier 26,1 prosent av aksjene i Schibsted ASA, og er selskapets største aksjonær. Stiftelsen Tinius forvalter dermed Schibsted-konsernets største aksjepost.

Vedtektsendringer i Schibsted ASA krever tre fjerdedels flertall, og ingen aksjonær kan i følge vedtektene eie eller stemme for mer enn 30 prosent av aksjene. Gjennom vedtektene i Schibsted ASA er det også sikret at vesentlige beslutninger i konsernets datterselskaper krever tre fjerdedels flertall på generalforsamlingen i Schibsted ASA.

Så lenge eierposten på 26,1 prosent holdes samlet, gir disse vedtektsbestemmelsene betydelig innflytelse over eierskapet av Schibsted. Nagell-Erichsen uttalte at han ønsket å bruke innflytelsen til å verne om Schibsted som mediekonsern med frie og uavhengige redaksjoner, troverdighet og kvalitet som kjennetegn, og en langsiktig og sunn økonomisk utvikling. Dette er også nedfelt i stiftelsens vedtekter.

Vedtekter for Stiftelsen Tinius

§1 Firma

Stiftelsens navn er «Stiftelsen Tinius».

Styret representerer stiftelsen utad. Styret kan gi styrets formann rett til å representere stiftelsen utad så lenge dette er Tinius Nagell-Erichsen. Deretter kan styret gi styrets formann og ett styremedlem i fellesskap rett til å representere stiftelsen utad.

§2 Grunnkapital

Stiftelsen er opprettet av Tinius Nagell-Erichsen ved gavebrev av 8. mai 1996. Stiftelsens grunnkapital er NOK 10.000.000.

§3 Formål

Stiftelsen er eier av den stemmeberettigede A-aksjen i Blommenholm Industrier AS. Stiftelsen skal forvalte aksjen og stiftelsens øvrige formue etter følgende retningslinjer:

Schibsted-konsernet skal drives etter de redaksjonelle og forretningsmessige hovedlinjer som ble lagt til grunn ved opprettelsen av konsernet og deretter har vært retningsgivende.

Schibsted-konsernet skal drives på en måte som sikrer frie og uavhengige redaksjoner i konsernets aviser og øvrige datterselskaper med redaksjonell virksomhet.

Schibsted-konsernets utgivelser skal tilstrebe kvalitet og troverdighet. De skal forsvare verdier som trosfrihet, toleranse, menneskerettigheter og demokratiske prinsipper.

Stiftelsen skal arbeide for en langsiktig, sunn økonomisk utvikling av Schibsted-konsernet.

Stiftelsen skal også ved behov arbeide for å påvirke de rammebetingelser som er vesentlige for å sikre frie og uavhengige redaksjoner.

§4 Styrets sammensetning

Stiftelsens styre skal i Nagell-Erichsens levetid bestå av minimum tre og maksimum fire personer. Tinius Nagell-Erichsen utpeker styrets medlemmer så lenge han lever.

Deretter skal styret bestå av tre personer utpekt av Nagell-Erichsen før hans bortgang. Disse styremedlemmer utpeker selv sine respektive personlige varamenn. Varamannen rykker automatisk opp og blir ordinært styremedlem når styremedlemmet fratrer.

For ettertiden skal styrets medlemmer til enhver tid utpeke en varamann som samtidig vil være dette styremedlemmets personlige etterfølger. Den som har utpekt varamannen har, frem til vedkommende er blitt ordinært styremedlem, rett til å foreta nytt valg av varamann.

Tinius Nagell-Erichsen har rett til å være styrets formann så lenge han er styremedlem. Deretter velger styret selv styrets formann.

§5 Styrets beslutninger

Hvis et styremedlem har forfall, skal varamannen gis rett til å møte i hans sted. Styret er vedtaksført når alle styremedlemmer, eventuelt deres varamenn, er tilstede.

Styrets beslutninger bør vær enstemmige. Dersom dette viser seg umulig, også etter at saken er behandlet i nytt styremøte, gjelder som styrets beslutning det flertallet har stemt for.

Styret kan innenfor de rammer som til enhver tid følger av lovgivningen enstemmig beslutte henholdsvis vedtektsendringer og oppløsning av stiftelsen.

Styret skal bestrebe seg på å finne løsninger i samsvar med intensjonene i § 3 Formål, men er i sitt arbeide forutsatt å ha betydelig forretningsmessig fleksibilitet.

§6 Revisor

Revisor velges av styret.

Styret i Stiftelsen

Ole Jacob Sunde
Styrets leder

Styreleder i Schibsted ASA. Grunnlegger og styreleder i Formuesforvaltning ASA. Etablerte Industrifinans Forvaltning ASA i 1983, daglig leder inntil 2000. Tidligere konsulent i McKinsey & Co. (1980-83). Diverse øvrige styreverv, bl.a. i Blommenholm Industrier AS. Utdannet fra Université de Fribourg, Sveits (1976) og Kellogg School of Management, Northwestern University, USA (1980 – with distinction).

Per Egil Hegge
Styremedlem

Ansatt i Aftenposten 1962-2005. 12 år som utenrikskorrespondent i London, Moskva og Washington DC. Redaktør i A-Magasinet 1984-1988. Kulturredaktør 1992-1998. 14 bøker, deriblant biografier om Otto Sverdrup, Fridtjof Nansen og Kong Harald V. Narvesen-prisen 1969. Riksmålsforbundets Gullpenn 1993. Ridder av 1. klasse av St. Olavs orden 2003. Cand. mag. Oslo Universitet med fagkretsen russisk, engelsk og statsvitenskap (1966).

John A. Rein
Styremedlem

John A. Rein er forretningsadvokat og partner i Wikborg Rein. Han har møterett for Høyesterett og er styremedlem i en rekke bedrifter, blant annet varamedlem Schibsted ASA, styremedlem VG og Blommenholm Industrier AS. Rein var juridisk rådgiver for Tinius Nagell-Erichsen i nærmere tyve år frem til hans død. Tidligere universitetsstipendiat ved Nordisk Institutt for Sjørett (1978-1979), Contracts Manager, Conoco, London (1979-1981), advokatfullmaktig Wikborg Rein 1981-1984 og partner fra 1985.

Karl-Christian Agerup
Varamedlem

Norhtzone Ventures, Gründer og partner (1994-d.d.). HUGIN AS, Gründer og adm. dir. (1995-1999). McKinsey & Co, Associate (1991-93), Engagement Manager (1993-94). Millipore Corp, Boston, USA, Corporate Planner (1990-91). Nestleder i styret Schibsted ASA og for Norfund. Massachusetts Institute of Technology (MIT) – Alfred P Sloan School of Management, Master of Science in Management (1990). Handelshøjskolen i København. Siviløkonom/HA (1988).

Kjersti Løken Stavrum
Varamedlem

Featureredaktør og A-magasinredaktør i Aftenposten siden 2005. Tidligere sjefredaktør i ukemagasinet KK 2001-2004. Journalist og ulike lederjobber i Aftenposten 1991-2001. Leder av Oslo redaktørforening. Styremedlem i INMA (International Newspaper Marketing Association) og IPI Norge (International Press Institute). Cand. polit fra Universitetet i Oslo og Manchester Metropolitan University med fagene statsvitenskap, sosialøkonomi og historie.

Morten Goller
Varamedlem

Morten Goller er advokat og partner i Wikborg Rein, og arbeider med prosedyre og løpende rådgivning for offentlige og private klienter særlig innen anskaffelsesrett og EU/EØS/konkurranserett. Han arbeidet tidligere hos Regjeringsadvokaten (1993-2001). Utdannet cand. jur fra Universitetet i Oslo (1992), og Master of Law (LL.M) fra Columbia University, New York (1997). Møterett for Høyesterett. Han er styremedlem i Wikborg Rein.

Fra venstre styrets leder Ole Jacob Sunde og styremedlemmene Per Egil Hegge og John A. Rein.

Oppdrag: Utred ytringsfriheten

Arne H. Krumsvik (41) har fått Stiftelsen Tinius' medieforskningsstipend. I tre år fremover skal han forske på ytringsfrihet og profesjonalisering av journalistikken. Hva påvirker ytringsfriheten? Hvilke følger har forskjellige former for eierskap og eierkonsentrasjon? Og hvilke konsekvenser for mediene har den teknologiske utvikling, tatt i betraktning at den enkelte person i dag har langt større muligheter til å komme til orde overfor offentligheten enn tidligere? Aldri har så mange skrevet så mye som nå. Men betyr det at det også er blitt lettere å bli hørt?

Dette er de sentrale spørsmålene Krumsvik skal arbeide med som Tinius-stipendiat ved Universitetet i Oslo, institutt for medier og kommunikasjon (IMK) fra 1. januar 2009. Han er i dag doktorgradsstipendiat i digitale medier ved Journalistutdanningen, Høgskolen i Oslo, der han de siste fire årene har forsket på journalistrollen i en digital tidsalder. Han skriver sin PhD-avhandling om strategier for nye medier i NRK og CNN.

Arne H. Krumsvik har lang erfaring fra journalistikk. Han har vært nettsjef i VG og Dagbladet, kanalsjef i Sol, sjefredaktør i Romerikes Blad og radiosjef i Kanal 24. Sammen med professor Rune Ottosen har Arne H. Krumsvik redigert boken «Journalistikk i en digital hverdag» som ble utgitt i april 2008. I denne boken presenteres nyere norsk forskning om den digitale medieutviklingen. Ledende forskere på sine områder skriver om overordnede og strukturelle forhold knyttet til eierskap, økonomien i nettavismarkedet og det digitale bakkenettet. Boken belyser konflikter i omstillingsprosesser i redaksjoner som må tilpasse seg multimedieutviklingen, og konkrete studier knyttet til journalisters bruk av nye digitale verktøy.

– Teknologiske endringer skaper nye forutsetninger for både journalistrollen og ytringsfriheten, og jeg meget takknemlig for muligheten Tinius-stipendet gir meg til å forske videre på dette området, sier Krumsvik.

– En sentral problemstilling i prosjektet vil være hvilke konsekvenser konsentrasjon av medieeierskap og profesjonalisering av medieledelse og journalistikk vil ha for ulke aspekter ved ytringsfriheten, som trykkefrihet, pressefrihet, informasjonsfrihet, kommunikasjonsfrihet og ytringsfriheten i egentlig forstand – altså retten til å kunne ytre seg om hva som helst uten innblanding fra statlige instanser, sier Arne H. Krumsvik.

– Som følge av den teknologiske utviklingen har det aldri vært lettere å komme til orde enn det er i dag. Terskelen for selv å kunne publisere sine synspunkter er meget lav. Men i et stadig mer fragmentert medielandskap er det en utfordring å bli hørt, sier Krumsvik, som mener det er behov for å tenke nytt om hvordan vi skal forstå begrep som mediemangfold i fremtiden.

Resultatene fra prosjektet «Ytringsfrihet og profesjonalisering av journalistikken» skal etter planen publiseres i internasjonale videnskaplige tidsskrift.

Styrets beretning for 2007

Om morgenen den 12. november 2007 mottok styrets medlemmer det triste budskapet om at Tinius Nagell-Erichsen var gått bort.

Vi vil savne Tinius. Det finnes ikke så mange mennesker som tenker og mener annerledes, og som uavhengig av flertallets oppfatninger har vilje og kraft til å gjennomføre det han mente var viktig. Tinius Nagell-Erichsen hadde sterke og sunne oppfatninger om pressens arbeidsvilkår. Han mente at en fri presse var den beste garantien for et sterkt og levende demokrati.

En fri og undersøkende presse kan rette søkelyset mot alle deler av samfunnet, også de deler som søkes unndratt offentligheten. Derfor var Tinius Nagell-Erichsen opptatt av å sikre frie og uavhengige redaksjoner i Schibsteds aviser og øvrige medier. Dette ledet til opprettelsen av Stiftelsen Tinius som i dag forvalter den største aksjeposten i Schibsted.

Vedtektene i Stiftelsen Tinius fastslår at Stiftelsen skal arbeide for at Schibstedkonsernet drives etter de samme redaksjonelle og forretningsmessige hovedlinjene som har vært bærende frem til i dag. Konsernets utgivelser skal tilstrebe kvalitet og troverdighet, og skal forsvare verdier som trosfrihet, toleranse, menneskerettigheter og demokratiske prinsipper. Stiftelsen skal likeledes arbeide for en langsiktig, sunn økonomisk utvikling av konsernet.

Inntil Tinius Nagell-Erichsens bortgang besto Stiftelsens styre, foruten ham selv, av Ole Jacob Sunde, Per Egil Hegge og John A. Rein. De tre sistnevnte utgjør i dag styret i Stiftelsen. I henhold til vedtektene har hvert medlem selv utpekt sitt personlige varamedlem. Disse er henholdsvis Karl-Christian Agerup, Kjersti Løken Stavrum og Morten Goller.

Stiftelsen hadde i 2007 kapitalen plassert i aksjefond, rentefond, hedgefond og bank. Årets resultat er et overskudd på NOK 1 765 939. Styret mener at årsregnskapet gir et korrekt bilde av stiftelsens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Til grunn for årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift anvendt, da driftens soliditet er god.

Det er i 2007 ikke utbetalt styrehonorar. Revisors godtgjørelse utgjorde NOK 25 000. Stiftelsen har ingen ansatte, men etterlever prinsippet om likestilling. Stiftelsen forurenser ikke det ytre miljø.

Oslo, 23. april 2008

Ole Jacob Sunde	Per Egil Hegge	John A. Rein
Styrets leder	*Styremedlem*	*Styremedlem*

Stiftelsen Tinius
Resultatregnskap 1.1 – 31.12

	Noter	2007	2006
DRIFTSKOSTNADER			
Annen driftskostnad	2	748 071	460 825
Sum driftskostnader		**748 071**	**460 825**
Driftsresultat		**(748 071)**	**(460 825)**
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Mottatt utbytte		0	323 855
Renteinntekt bank		20 743	22 824
Renteinntekter rentefond		903 159	552 496
Realisert gevinst+/tap- på verdipapirer		2 427 453	(2 028 308)
Urealisert gev+/tap- på verdipapirer		(837 345)	1 354 828
Sum finansinntekter og finanskostnader		**2 514 010**	**225 695**
ÅRSOVERSKUDD (-UNDERSKUDD)		**1 765 939**	**(235 130)**
OVERFØRINGER			
Overføring annen egenkapital		1 765 939	(235 130)
Sum overføringer		**1 765 939**	**(235 130)**

Stiftelsen Tinius
Balanse per 31.12

	Noter	31.12.2007	31.12.2006
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Aksjer i Blommenholm Industrier AS		30 000	30 000
Sum anleggsmidler		**30 000**	**30 000**
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Andre fordringer		0	75 778
Sum fordringer		**0**	**75 778**
Investeringer			
Aksjefond	3	19 323 221	19 263 906
Hedgefond	3	6 023 765	1 808 797
Obligasjonsfond	3	21 778 660	23 492 122
Pengemarkedsfond	3	4 337 264	4 410 573
Valutaterminer	3	0	28 414
Sum investeringer		**51 462 910**	**49 003 812**
Bankinnskudd		**359 341**	**1 021 098**
Sum omløpsmidler		**51 822 251**	**50 100 688**
SUM EIENDELER		**51 852 251**	**50 130 688**
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Grunnkapital	4	42 862 184	42 862 184
Sum innskutt egenkapital		**42 862 184**	**42 862 184**
Annen egenkapital	4	8 957 530	7 191 591
Sum opptjent egenkapital		**8 957 530**	**7 191 591**
Sum egenkapital		**51 819 714**	**50 053 775**
GJELD			
Annen kortsiktig gjeld		32 537	76 913
Sum kortsiktig gjeld		**32 537**	**76 913**
Sum egenkapital og gjeld		**51 852 251**	**50 130 688**

Oslo, 23. april 2008

Ole Jacob Sunde
Styrets leder

Per Egil Hegge
Styremedlem

John A. Rein
Styremedlem

Noter til regnskapet for 2007

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler:

Verdipapirer og fondsplasseringer som inngår, direkte eller indirekte, i en handelsportefølje vurderes til virkelig verdi på balansedagen.

NOTE 2 – ANNEN DRIFTSKOSTNAD

	2007	2006
Revisjonshonorar	25 000	7 500
Øvrige revisjonsrelaterte kostnader	0	0
Andre kostnader	723 071	453 325
Sum	**748 071**	**460 825**

Selskapet har ingen ansatte. Det er ikke kostnadsført honorar til styret. Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelser til styremedlemmer el.

NOTE 3 – MARKEDSBASERTE OMLØPSMIDLER

Selskap	Kostpris	Markedsverdi
Aksjefond	18 789 954	19 323 221
Pengemarkedsfond	4 347 002	4 337 264
Hedgefond	5 690 000	6 023 765
Obligasjonsfond	21 854 981	21 778 660
Sum markedsbaserte omløpsmidler	**50 681 937**	**51 462 910**

NOTE 4 – GRUNNKAPITAL

Egenkapital	Grunnkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2007	42 862 184	7 191 591	50 053 775
Årets resultat		1 765 939	1 765 939
Egenkapital 31.12.2007	**42 862 184**	**8 957 530**	**51 819 714**

Signaturen på forsiden av årsrapporten er Tinius Nagell-Erichsens egen håndskrift.

Det er benyttet bilder av Rolf M. Aagaard, Ole Walter Jacobsen og Stian Lysberg Solum/Scanpix.

Grafisk formgivning: Head of Type/Gunnar Ruud, Oslo · Repro: Uncle, Oslo · Trykk: Molvik Grafisk AS, Bergen

Stiftelsen Tinius
c/o Formuesforvaltning
Postboks 1777 Vika, 0122 Oslo
Telefon + 47 22 42 65 76